

~~2135~~
A 5878. 2.157 $\frac{4}{1}$

1877

Keiserliku Amaliku
Rm-kogu kink. 1916.

ENSV TA
Kirjandusmuuseumi
Arhiiviraamatukogu

38455

2135

Õesti = rahwa

K a l e n d e r

ehf

T ä h t = raamat

1877

aasta pääle, pärašt

Jeesuse Kristuse

Kelkerliku Awaalifündimist.

Rm-kogu kink. 1916.

Sel aastal on 365 pääwa.

Pernus,

trükitud ja müüa W. Borm'i juures.

Märkide seletamine.

noor kuu.

esimene weerand.

täis kuu.

viimne weerand.

P. Püha. — p. pääw ja pärast. — h. hommiku.
l. lõuna. — ö. öhtu ja ööse. — e. enne.

Aasta aead.

Kewade hakkab 8. Märtsil lõuna kellu 1, 23 min.
Sui hakkab 9. Juunil homiku kellu 9, 59 min.
Sügise hakkab 11. Septembril ööse kellu 12, 34 min.
Talwe hakkab 9. Detsembril öhtu kellu 6, 42 min.

Jõulu ja Wastla pääwa wahet on 6 nädal. 3 pääwa.

Pääwa- ja kuu-warjutamised.

Sel aastal warjutakse päikest 3 ja kuud 2 korda, tallest aga mõlemad kuuwarjutamised nähtawad on. 1) Esimene kuuwarjutamine on 15. Weebruari. Hakkatus öhtu kellu 7, 6 min.; test warjutamine kellu 8, 52 min. ja lõppetus kellu 10, 38 min. 2) Teine kuuwarjutamine on 11. Augustil. Hakkatus öhtu kellu 10, 50 min.; test warjutamine kellu 12, 48 min. ja lõppetus kellu 2, 48 min.

Sensuri poolest lubatud.

Riigas, 23. Augustil 1876.

Mõne sünduse mälestus ja arv.

	Aastab.
Maailma loomisest	5826
Issanda Jeesuse Kristuse sündimisest	1877
Tartu-linna alustamisest	847
Mill' ristiusk Liivimaale tuli	686
Tallinna-linna alustamisest	658
Bernu-linna alustamisest	622
Büsirohu leidmisest	535
Raamatu trükitunsti leidmisest	437
Lutteruse õige usu üleswõtmisest	358
Wanast kattupest	218
Loomba põlemisest	193
Suurest näljast Liivi- ja Gestimaal	182
Peeterburgi-linna alustamisest	174
Teisest kattupest	167
Mill' meie maa Weneriigi walitsuse alla sai	167
Tartu suure kooli eht akadeemi asutamisest	75
Mill' uusi rõugid panema hakati	74
Kui Prantsus Mustu tuli ja teda Weneriigist hoopis wälja aeti	65
Gestimaa talurahwa priits lastmisest	60
Meie Keisri herra Aleksandre II. sündimisest	59
Liivimaa talurahwa priits lastmisest	58
Uue kiriku-saaduse järel Jumalateenistus	46
Krimmi sõda hakatusest	23
Meie armuline Keiser Aleksander II. walitsemas	23
Mill' wiimane suur hinge-kirjutus oli	19
Wenemaa rahwa priits lastmisest	16
Mill' üleüldine mäteenistus hakkas	4

1 Laup. | **Nääri-pääw.** Aita Jumal!

Joosepi põgenemisest. Matt. 2, 13.

2 Pühap.	P. p. Nääri p.	3, 5' ö.
3 Esmasp.	Set	
4 Teisip.	Genof	Waga
5 Kesknäd.	Siimeon	ja
6 Neljap.	3 Kun. Püh.	färe
7 Reede	Rein	
8 Laup.	Erart	külm.

Jeesus 12 aastat wana. Luuk. 2, 41.

9 Pühap.	1. P. p. 3 R. P.	Selge.
10 Esmasp.	Paawli pääw	5, 30' ö.
11 Teisip.	Huugo	
12 Kesknäd.	Reinhold	Heitlik
13 Neljap.	Atso	ilm.
14 Reede	Pälo	
15 Laup.	Beelik	Selge

Pulmad Raana linnas. Joann. 2, 1.

16 Pühap. | 2. P. p. 3 R. P. | ja

pääwa.

Nääri : kuu.

17 Esmasp.	Lönise pääw	10, 16' h.
18 Teisip.	Taaf	kaunis
19 Kesknäd.	Saara	külm.
20 Neljap.	Waab. Sebast.	
21 Reede	Reedo	Pehme
22 Laup.	Wintsend	ilm.

Töötetajast wiina mäl. Matt. 20, 1.

23 Pühap.	9. P. e. Kr. ii. P.	Annab
24 Esmasp.	Simoteus	6, 36' h.
25 Teisip.	Paawli ümb.	
26 Kesknäd.	Hans	lund.
27 Neljap.	Netta	Külm
28 Reede	Kaarel	
29 Laup.	Saamuel	annab

Seeme langed mitmesuguse maa pääle. Luuk. 8, 4.

30 Pühap.	8. P. e. Kr. ii. P.	tagasi.
31 Esmasp.	Ann	

11mal touseb päite t. 8, 50 min.; lähäb looja t. 3, 29 min.

11mal	"	"	8, 33	"	"	"	3, 52	"
21mal	"	"	8, 12	"	"	"	4, 17	"

1 Teisip.	Pirit	☉ 10, 35' h.
2 Keisnäd.	Küünla pääw	Pehme
3 Neljap.	Hanna	ja
4 Reede	Mai	felge.
5 Laup.	Ugaata	

Kristuse kannatamisest. Luut. 18, 31.

6 Pühap.	7. P. e. Kr. ii. P.	Paras
7 Esmasp.	Rikart	külm.
8 Teisip.	Wastla pääw	
9 Keisnäd.	Tuhka pääw	☉ 5, 52' h.
10 Neljap.	Cedo	Annab
11 Reede	Roosa	
12 Laup.	Karoliina	lund.

Kristust kiisatasse. Matt. 4, 1.

13 Pühap.	1. P. paastus	Pehmed
14 Esmasp.	Walentiin	
15 Teisip.	Liina	☉ 8, 51' ö.
16 Keisnäd.	Palwe pääw	ilmad.

17 Neljap.	Konstantiin	Annab
18 Reede	Anton	
19 Laup.	Susanna	wihma.

Keiserliku Majestäti auujärje saamisepääw.

Kaananea-maa naesest. Matt. 15, 21.

20 Pühap.	2. P. paastus.	Sajab
21 Esmasp.	Noora	
22 Teisip.	Peetre pääw	☉ 11, 37' ö.
23 Keisnäd.	Miina	
24 Neljap.	Madise pääw	ajuti
25 Reede	Schwim	
26 Laup.	Restor	pehmed

Keiserliku kõrguse Suurwürsti auujärje pärija
Aleksander Aleksandrowitschi sündimise pääw.

Kristus aiab kurja waimu wälja. Luut. 11, 14.

27 Pühap.	3. P. paastus.	lund.
28 Esmasp.	Justus	

11tel tõuseb päite t. 7, 45 min.; lähäb looja t. 4, 44 min.
11mal " " " 7, 17 " " " 5, 11 "
211el " " " 6, 52 " " " 5, 33 "

1 Teisip.	Ado	Pehme
2 Keefnäd.	Lowiisa	tuul.
3 Neljap.	Kade	☉ 4, 30' h.
4 Keede	Adrian	Annab
5 Laup.	Widrik	wihma.

Kristus jõuab 5000 meest. Joann. 6, 1.

6 Pühap.	4. P. paastus	Sõseti
7 Esmasp.	Perpetua	kaunis
8 Teisip.	Pööri pääw.	külm.
9 Keefnäd.	Ewald	☾ 2, 46' ö.
10 Neljap.	Mit	Külm
11 Keede	Kaupu	tuul.
12 Laup.	Kregor	

Jeesust wiisatakse kividega. Joann. 8, 46.

13 Pühap.	5. P. paastus	Keef
14 Esmasp.	Matilde	pääwa
15 Teisip.	Laagus	kaunis
16 Keefnäd.	Kaabriel	☉ 7, 25' h.
17 Neljap.	Truuta	

18 Keede	Anu	foe.
19 Laup.	Joosep	Selge

Kristuse sisseõitmisest. Matt. 21, 1.

20 Pühap.	6. P. paast.	ja
21 Esmasp.	Pent	foe.
22 Teisip.	Kael	Annab
23 Keefnäd.	Tiits	
24 Neljap.	Suur. Neljap.	☾ 6, 6' ö.
25 Keede	Suur Keede.	P. M. p.
26 Laup.	Maanuel	wihma.

Kristuse ülestõusmisest. Mark. 16, 1.

27 Pühap.	1. Ülest. P.	Selge.
28 Esmasp.	2. Ülest. P.	Tuleb
29 Teisip.	Wane	rohkeste
30 Keefnäd.	Uad	wihma.
31 Neljap.	Teetel	

Isel tõuseb päike t. 6, 25 min.; lähäb looja t. 5, 55 min.

11mal	"	"	5, 54	"	"	"	6, 20	"
21sel	"	"	5, 26	"	"	"	6, 43	"

1 Reede	Karjalaskm. p.	☾ 7, 26' ö.
2 Laup.	Engel	Soe.

Rinnipandud uskist. Joann. 20, 19.

3 Pühap.	1. P. p. ül. P.	Wäga
4 Esmasp.	Ambrosius	soojad
5 Teisip.	Maksim	pääwad
6 Keisnäd.	Kõlestin	ja
7 Neljap.	Aaron	☾ 9, 14' ö.
8 Reede	Maalken	wagad
9 Laup.	Laus	

Heast karjatselt. Joann. 10, 11.

10 Pühap.	2. P. p. ül. P.	õhtud.
11 Esmasp.	Hermann	Annab
12 Teisip.	Juulius	rohkeste
13 Keisnäd.	Juf	wihma.
14 Neljap.	Künni pääw	
15 Reede	Leemet	☾ 6, 12' ö.
16 Laup.	Kaarin	Wilu.

Uritefe aia pärast. Joann. 16, 16.

17 Pühap.	3. P. p. ül. P.	Peab
Suure Majestäti	Keisre Aleksander II.	siind. pääw.
18 Esmasp.	Waaler	õõkülma.
19 Teisip.	Maia	
20 Keisnäd.	Pärt	Keisrpääwa
21 Neljap.	Siim	foe
22 Reede	Kaajuš	
23 Laup.	Jüri pääw	☾ 12, 55' l.

Kristuse äraminemiselt. Joann. 16, 5.

24 Pühap.	4. P. p. ül. P.	aga
25 Esmasp.	Markuse p.	õõd
26 Teisip.	Zoots	
27 Keisnäd.	Ädu	külmad
28 Neljap.	Waabu	ja
29 Reede	Raimund	
30 Laup.	Ernst	wilud.

Isel tõuseb päite t. 4, 54 min.; lähäb looja t. 7, 9 min.

11mal	"	"	4, 25	"	"	"	7, 33	"
21sel	"	"	3, 58	"	"	"	7, 56	"

Sigest palumiseft. Joann. 16, 23.

1 Pühap.	5. P. p. üL. P.	7, 6' h.
2 Esmasp.	Siigismund	Külmad
3 Teisip.	+ leidm. p.	ööd.
4 Keelnd.	Tiiu	Wäga
5 Neljap.	Suur risti p.	soojad
6 Keede	Neero	pääwad.
7 Laup.	Setta	

Röömustajast. Joann. 15, 26.

8 Pühap.	6. P. p. üL. P.	2, 33' h.
9 Esmasp.	Nigulas	Annab
10 Teisip.	Kreet	müristamise
11 Keelnd.	Wiktor	wihma.
12 Neljap.	Eidrik	Külmad
13 Keede	Wiitso	ööd
14 Laup.	Kristjan	

Pühast Waimust. Joann. 14, 23.

15 Pühap.	1. Suiste P.	5, 42' h.
16 Esmasp.	2. Suiste P.	ja

17 Teisip.	Dkse	annab
18 Keelnd.	Cerik	wihma.
19 Neljap.	Wiilip	Soojad
20 Keede	Pill	ja
21 Laup.	Triinu	

Jeesus ja Nitobeemus. Joann. 3, 1.

22 Pühap.	3 aino Jum. P.	wihmased
23 Esmasp.	Ned	6, 48' h.
24 Teisip.	Ester	pääwad.
25 Keelnd.	Urbanus	Wäga
26 Neljap.	Ceduard	kenad
27 Keede	Peet	ja
28 Laup.	Willem	

Rikkast mehest ja Laatsaruselt. Luut. 16, 19.

29 Pühap.	1. P. p. 3 a. J. P.	soojad
30 Esmasp.	Wiigand	4, 9' h.
31 Teisip.	Nelli	ilmad.

Isel tõuseb päike t. 3, 42 min.; lähäb looja t. 8, 20 min.

11mal	"	"	3, 13	"	"	8, 42
21sel	"	"	2, 56	"	"	9, 1

1 Kesknaäd.	Ilo	4. kuli n.	Alalised
2 Neljap.	Marta		soojad
3 Reede	Liiso		ilmad,
4 Laup.	Widriika		

Suurest õhtu söömaaeast. Luut. 14, 16.

5 Pühap.	2. P. p. 3a. J. P.	3. kuli nädal.	ja
6 Esmasp.	Artus		☉ 8, 1' h.
7 Teisip.	Lukretsia		annab
8 Kesknaäd.	Medardus		müristamise
9 Neljap.	Pitkem pääw		wihma.
10 Reede	Blawius		
11 Laup.	Peep		

Aratadunud lambast. Luut. 15, 1.

12 Pühap.	3. P. p. 3a. J. P.	3. kuli nädal.	Mõned
13 Esmasp.	Toobi		☉ 6, 29' ö.
14 Teisip.	Tetlow		fülmad
15 Kesknaäd.	Wiit		ööb.
16 Neljap.	Justiina		

17 Reede	Kristi	2. t. n.	Raske
18 Laup.	Homeer		wihm.

Olge armulised. Luut. 6, 36.

19 Pühap.	4. P. p. 3a. J. P.	1. kuli nädal.	Müristab.
20 Esmasp.	Minni		☉ 10, 38' ö.
21 Teisip.	Rael		Wihma.
22 Kesknaäd.	Tiit		Heitlikud
23 Neljap.	Uksel		ilmad.
24 Reede	Jaani pääw		
25 Laup.	Wiuu		

Rohkest kala-saagist. Luut. 5, 1.

26 Pühap.	5. P. p. 3a. J. P.	1. kuli nädal.	Wäga
27 Esmasp.	Waldeka		☉ 11, 43' ö.
28 Teisip.	Toosua		foe.
29 Kesknaäd.	Peeter Pauli p.		
30 Neljap.	Lilla		

Isel tõuseb päike t. 2, 46 min.; lähäb looja t. 9, 14 min.
 11mal " " " 2, 43 " " " 9, 17 "
 21sel " " " 2, 54 " " " 9, 14 "

1 Reede	Seobald	Wäga
2 Laup.	Heina Maarja p.	
Wariseeride õigusest. Matt. 5, 20.		
3 Pühap.	6. P. p. 3 a. J. P.	palamad
4 Esmasp.	Ulrik	
5 Teisip.	Anselm	2, 59' 5.
6 Kesknäd.	Hektor	ja
7 Neljap.	Semeetrius	enamište
8 Reede	Rilian	
9 Laup.	Annika	kuivad
4000 mehe söötmisest. Mark. 8, 1.		
10 Pühap.	7. P. p. 3 a. J. P. 7 wenn. p.	
11 Esmasp.	Eleonoora	ilmad.
12 Teisip.	Hindrik	
13 Kesknäd.	Mareti pääw	8, 56' h.
14 Neljap.	Ponawent	Pilwitab
15 Reede	Apostl. lahk.	
16 Laup.	Parats	ja
Wale-prophetidest. Matt. 7, 15.		
17 Pühap.	8. P. p. 3 a. J. P.	kaunis

18 Esmasp.	Rosiina	wilud
19 Teisip.	Kabe	õhtud.
20 Kesknäd.	Eliias	
21 Neljap.	Daaniel	11, 57' h.
22 Reede	Maria Magd.	
Suure Keiserina Maria Aleksandrowna ja Suur- würstina Maria Weodorowna nime pääw.		
23 Laup.	Kirsti	Annab
Ületohtusest maea-pidajast. Luut. 16, 1.		
24 Pühap.	9. P. p. 3 a. J. P.	õige
25 Esmasp.	Jaakobi pääw	rohkestest
26 Teisip.	Anna	
27 Kesknäd.	Marta	wihma
Suure Keiserina Maria Aleksandrowna sünd. pääw.		
28 Neljap.	Plaatu	6, 54' h.
29 Reede	Olewi pääw	ja
30 Laup.	Enn	wilud
Jeruusalemma äwarikkumisest. Luut. 19, 41.		
31 Pühap.	10. P. p. 3 a. J. P.	õõd.
Isele tõuseb päike t. 3, 6 min.; lähäb looja t. 9, 3 min.		
11mal	" " 3, 26	" " 8, 45
21sel	" " 3, 47	" " 8, 23

1 Esmasp.	Peetr. wang.	Sagedad
2 Teisip.	Hanibal	wihma
3 Keisnäd.	August	
4 Neljap.	Mia	☉ 12, 5' ö.
5 Reede	Dolo	
6 Laup.	Eugenius	ood

Variseerist ja tõlnerist. Luut. 18, 9.

7 Pühap.	11. P.p. 3a. J. P.	ja
8 Esmasp.	Kotliib	wilud
9 Teisip.	Romaanus	
10 Keisnäd.	Lauritse pääw	ööd.
11 Neljap.	Olga	
12 Reede	Klaara	☉ 12, 47' ö.
13 Laup.	Made	Sajab

Kurdist ja keeletumast. Mart. 7, 31.

14 Pühap.	12. P.p. 3a. J. P.	udu
15 Esmasp.	Küli Maarja p.	
16 Teisip.	Sisaf	wihma.
17 Keisnäd.	Willibald	
18 Neljap.	Leeno	Heitlikud

19 Reede	Seebald	☉ 10, 52' ö.
20 Laup.	Pernart	ja

Preestrist ja Samaaria-mehest. Luut. 10, 23.

21 Pühap.	13. P.p. 3a. J. P.	niisked
22 Esmasp.	Wilibert	ilmad.
23 Teisip.	Sakaarias	
24 Keisnäd.	Pärtli pääw	Annab
25 Neljap.	Ludwik	
26 Reede	Nataalie	☉ 2, 37 p. l.
Suure keiserliku Majestätide kroonimise pääw.		
27 Laup.	Seppart	rohkeste

Kümnest pidalitöbist. Luut. 17, 11.

28 Pühap.	14. P.p. 3a. J. P.	
29 Esmasp.	Joann. huff.	wihma.
30 Teisip.	Aleksander	

Suure Majestäti Keisre Herra ja Suurwürsti
Muujärje pärija nime pääw.

31 Keisnäd.	Rebekka	Müristab.
-------------	---------	-----------

11mal	"	"	4, 36	"	"	"	7, 27	"
21mal	"	"	4, 59	"	"	"	6, 58	"

1 Neljap.	Egidius	Wihma.
2 Keede	Liisa	☉ 12, 45' l.
3 Laup.	Mango	Heitlik.

Mammonast. Matt. 6, 24.

4 Pühap.	15. P. p. 3 a. J. P.	Wilud
5 Esmasp.	Mooses	ööb.
6 Teisip.	Magnus	Annab
7 Kesknäd.	Regiina	wihma.
8 Neljap.	Maria sünd. p.	
9 Keede	Pruuno	
10 Laup.	Liina	☉ 5, 11' ö.

Rainsi-linna furnust. Luul. 7, 11.

11 Pühap.	16. P. p. 3 a. J. P.	Pööri p.
12 Esmasp.	Siirus	Soojad
13 Teisip.	Amaatus	pääwad;
14 Kesknäd.	Risti ülend.	wilud
15 Neljap.	Nikodeemus	
16 Keede	Leena	

17 Laup.	Lõns	öhtud.
----------	------	--------

Wee-töbiseft. Luul. 14, 1.

18 Pühap.	17. P. p. 3 a. J. P.	☉ 7, 57' h.
19 Esmasp.	Werner	Selge.
20 Teisip.	Jaana	Wihma.
21 Kesknäd.	Matteuse pääw	Selge.
22 Neljap.	Moorits	
23 Keede	Hoofea	
24 Laup.	Joann. jaam.	☉ 11, 35' ö.

Suuremast täst. Matt. 22, 34.

25 Pühap.	18. P. p. 3 a. J. P.	Heitlikud
26 Esmasp.	Joann. öp.	ija
27 Teisip.	Nadolm	udused
28 Kesknäd.	Wentfel	ilmad.
29 Neljap.	Mihkle pääw	
30 Keede	Hironimus	

1sel tõuseb päite l. 5, 24 min.; lähäb looja l. 6, 26 min.

11mal " " " 5, 47 " " " 5, 56 "

21sel " " " 6, 10 " " " 5, 27 "

1 Laup.	Wolmer	Selge
Alwatud inimesest. Matt. 9, 1.		
2 Pühap.	19. P. p. 3 a. J. P.	☉ 5, 19' h.
	Lõikuse Püha	
3 Esmasp.	Tairus	taemas.
4 Teisip.	Prantsiskus	Tuulene
5 Kesknäd.	Amaalie	ja
6 Neljap.	Wiides	wihma.
7 Reede	Alwiil	
8 Laup.	Saamel	Selge.

Pulma riidest. Mat. 22, 1.		
9 Pühap.	20. P. p. 3 a. J. P.	Külmad
10 Esmasp.	Kai	☉ 9, 7' b.
11 Teisip.	Purfart	ööd.
12 Kesknäd.	Walwrid	ja
13 Neljap.	Angelus	soojad
14 Reede	Willemiine	pääwad.
15 Laup.	Hedwig	Wihma.

Kuninga-mehe poeast. Joann. 4, 47.		
16 Pühap.	21. P. p. 3 a. J. P.	Paras

17 Esmasp.	Dolop	☾ 3, 58' ö.
18 Teisip.	Luuka pääm	foe.
19 Kesknäd.	Ello	
20 Neljap.	Wendelin	Pilmes
21 Reede	Ursel	
22 Laup.	Kel	Wihma.

Kawalast sulast. Matt. 18, 23.		
23 Pühap.	22. P. p. 3 a. J. P.	Wali
24 Esmasp.	Saalome	☉ 10, 24' h.
25 Teisip.	Krispin	tuul.
26 Kesknäd.	Amandus	
27 Neljap.	Kapitoolin	Sajab
28 Reede	Siimon	
29 Laup.	Elts	räitsakast.

Rohtu rahast. Matt. 22, 15.		
30 Pühap.	23. P. p. 3 a. J. P.	Selge.
31 Esmasp.	Watteele	
Išel tõuseb päite t. 6, 34 min.; lähäb looja t. 4, 57 min.		
11mal " " "	6, 56 " " "	4, 29 "
21sel " " "	7, 24 " " "	4, 3 "

1 Teisip.	Pühade pääm	1, 21' h.
2 Keefnäd.	Hingede pääm	Sajab
3 Neljap.	Atko	räitsakast.
4 Reede	Oto	Külm.
5 Laup.	Lotta	

Jairi tütreft. Matt. 9, 18.

6 Pühap.	24. P.p. 3 a. J. P.	Hakkab
7 Esmasp.	Enno	
8 Teisip.	Writs	11, 56' ö.
9 Keefnäd.	Teodor	saani
10 Neljap.	Martin Lutter	teed
11 Reede	Martin piisk.	tegema.
12 Laup.	Soona	

Hirmsaft ärakautamisest. Matt. 24, 18.

13 Pühap.	25. P.p. 3 a. J. P.	Pehme
14 Esmasp.	Auroora	
Suurwürstina Aujärje pärija sündimise pääm.		
15 Teisip.	Leopold	11, 42' ö.
16 Keefnäd.	Ukse	ja

17 Neljap.	Otomar	udune.
18 Reede	Sokraates	
19 Laup.	Liisbet	Wali

Wiimseft lohtopäewast. Matt. 25, 31.

20 Pühap.	26. P.p. 3 a. J. P.	Surnute P.
21 Esmasp.	Maria ohw. p.	tuul.
22 Teisip.	Pastian	11, 40' ö.
23 Keefnäd.	Klement	Selge.
24 Neljap.	Joosias	Udu
25 Reede	Kadrina pääm.	wihma.
26 Laup.	Konrad	

Kristuse sisse sõitmiseft. Matt. 21, 1.

27 Pühap.	1. Kr. tul. P.	Nattuke
28 Esmasp.	Katta	lund.
29 Teisip.	Gewart	
30 Keefnäd.	Andrese pääm	11, 11' ö.

Isel tõuseb päite t. 7, 52 min.; lähäb looja t. 3, 26 min.

11mal	8, 16	3, 17
21sel	8, 37	2, 59

1 Neljap.	Aarend	Heitlikud
2 Reede	Kandiidus	
3 Laup.	Koola	ilmad.

Viimse pääwa tähtedest. Luuk. 21, 25.

4 Pühap.	2. Kr. tul. P.	Külm.
5 Esmasp.	Sabiina	Selge.
6 Teisip.	Nigula pääw	Käre
7 Kesknäd.	Maunus	
8 Neljap.	Maria saam. p.	☉ 1, 28' p.l.
9 Reede	Lühem pääw	
10 Laup.	Tuudit	külm.

Joannes wangi tornis. Matt. 11, 2.

11 Pühap.	3. Kr. tul. P.	Pilmes.
12 Esmasp.	Tiili	Külm
13 Teisip.	Luutsia	lähäb
14 Kesknäd.	Nikaasiu	
15 Neljap.	Joanna	☾ 7, 56' h.
16 Reede	Alwiina	
17 Laup.	Hinno	kangemaks.

Joanneke tunnistus. Joann. 1, 19.

18 Pühap.	4. Kr. tul. P.	Kange
19 Esmasp.	Lot	ja
20 Teisip.	Abraham	käre
21 Kesknäd.	Tooma pääw	☉ 3, 40' ö.
22 Neljap.	Beata	
23 Reede	Tohwer	
24 Laup.	Adam. Gewa	külm.

Kristusse sündimisest. Luuk. 2, 1.

25 Pühap.	1. Jõulu P.	Selged
26 Esmasp.	2. Jõulu P.	külmad
27 Teisip.	Gew. Joann.	ilmad.
28 Kesknäd.	Süüta laste p.	
29 Neljap.	Noa	
30 Reede	Taawet	☉ 8, 23' ö.
31 Laup.	Silweester	Lund.

Isel tõuseb päite t. 8, 53 min.; lähäb looja t. 2, 56 min.
 11mal " " " 9, 1 " " " 2, 58 "
 21fel " " " 8, 53 " " " 3, 1 "

Kroonu-pühad,

mis uue kiriku-saaduse järele ka Maa kirikudes tulewad pidada.

1. Künlatuu 19. pääwal. Meie suure Keisri härra Aleksander Nikolajewitsshi walitsuse hakatuse pääw.

2. Künlatuu 26. pääwal. Tsesarewits'i Suurwürst auujärje pärija Aleksander Aleksandrowitsshi sündimise pääw.

3. Jürituu 17. pääwal. Meie suure Keisri härra ja kõige Weneriigi Jsiwalitseja Aleksander Nikolajewitsshi sündimise pääw.

4. Heinakuu 22. pääwal. Meie suure Keisri Proua Maria Aleksandrowna ja Tsesarewna Suurwürstina Maria Weodorowna nime pääw.

5. Heinakuu 27. pääwal. Meie suure Keisri Proua Maria Aleksandrowna sündimise pääw.

6. Lõikusekuu 26. pääwal. Meie suure Keisri härra ja tema Abitaasa troonimise pääw.

7. Lõikusekuu 30. pääwal. Meie suure Keisri härra Aleksander Nikolajewitsshi II. ja ka Suurwürst ja auujärje pärija Aleksander Aleksandrowitsshi nime p.

8. Nowembrikuu 14. pääwal. Tsesarewna Suurwürstina Maria Weodorowna sündimise pääw.

Reidsinatšid kroonu-pühi peetakse nenda kui Baastu jutluse päiwi.

Keisri Härra Jsiwalitseja sugufelts.

Aleksander II. kõige Weneriigi Jsiwalitseja ja Keiser, ja ka Poolamaa Kuningas j. n. e., sündinud 17. Aprillil 1818.

Maria Aleksandrowna, Keisri Proua, sündinud 27. Juulil 1824.

Nende lapsed: 1) Tsesarewits, Suurwürst ja Auujärje pärija Aleksander Aleksandrowits; sünd. 26. Weebruari 1845. Tema Proua Tsesarewna Suurwürstina Maria Weodorowna; sünd. 14. Nowembril 1847. Nende lapsed: 1, Nikolai Aleksandrowits, sünd. 6. Mail 1868. 2, Georg Aleksandrowits, sünd. 27. Aprillil 1871. 3, Ksenia Aleksandrowna sünd. 25. Märtsil 1875. 2) Suurwürst Wladimir Aleksandrowits; sünd. 10. Aprillil 1847. Tema proua Maria Pawlowna, sünd. 14. Mail 1854. Nende poeg: Aleksander Wladimirovits, sünd. 19. Augustil 1875. 3) Suurwürst Aleksei Aleksandrowits; sündinud 2. Jaanuaril 1850. 4) Suurwürstina Maria Aleksandrowna, Edinburgi hertsogi, prints Alfredi proua, sünd. 5. Oktobril 1853. 5) Suurwürst Sergei Aleksandrowits; sündinud 29. Aprillil 1857. 6) Suurwürst Paul Aleksandrowits; sünd. 21. Septembril 1860.

Reisri wennad:

1) Suurwürst Konstantiin Nikolajewits; sünd. 9. Septembril 1827.

Tema proua Aleksandra Joosepowna; sünd. 8. Juulil 1830.

Nendelapsed: 1) Nikolai Konstantinowits; sünd. 2. Weebruaril 1850. 2) Olga Konstantinowna; Kreeka kuninga Georg I proua; sünd. 22. Augustil 1851. 3) Weera Konstantinowna, Würtembergi hertsogi Eufenia proua; sünd. 4. Weebruaril 1854. 4) Konstantin Konstantinowits; sünd. 10. Augustil 1858. 5) Dmitri Konstantinowits; sündinud 1. Juunil 1860. 6) Wjatseslaaw Konstantinowits; sünd. 1. Juulil 1862.

2) Suurwürst Nikolai Nikolajewits; sünd. 27. Juulil 1831.

Tema proua: Aleksandra Peetrowna; sünd. 21. Mail 1838.

Nende lapsed: 1) Nikolai Nikolajewits; sünd. 6. Nowembril 1856. 2) Peeter Nikolajewits; sünd. 10. Jaanuaril 1864. 3) Suurwürst Mihail Nikolajewits; sünd. 13. Oktoobril 1832.

Tema proua Olga Weodorowna; sündinud 8. Septembril 1839.

Nende lapsed: 1) Nikolai Mihailowits; sünd. 14. Aprilil 1859. 2) Anastasia

Mihailowna; sünd. 16. Juulil 1860. 3) Mihael Mihailowits; sünd. 4. Oktoobril 1861. 4) Georgi Mihailowits; sünd. 11. Augustil 1863. 5) Aleksander Mihailowits, sündinud 1. Aprilil 1866. 6) Sergei Mihailowits, sünd. 26. Sept. 1869.

Reisri öde:

Suurwürstina Printses Olga Nikolajewna, Würtembergi Kuninga Kaarel Wridrik Aleksandre proua; sünd. 30. Augustil 1822.

Leihtenbergi Printsi Maksimiliaani lapsed:

1) Maria Maksimiliaanowna; sündinud 4. Oktoobril 1841. 2) Nikolai Maksimiliaanowits; sündinud 23. Juulil 1843. 3) Eufenia Maksimiliaanowna; sünd. 20. Märtsil 1845. 4) Eufen Maksimiliaanowits; sünd. 27. Jaanuaril 1847. 5) Sergei Maksimiliaanowits; sünd. 8. Deetsembril 1849. 6) Georg Maksimiliaanowits; sünd. 17. Weebruaril 1852.

Suurwürstina Printses Katariina Mihailowna, Meklenburgi Strelitsi hertsogi Georg August Ernst Adolw Kaarl Ludwigi proua; sündinud 16. Augustil 1827.

Täadaandmine,

mil raamatud posti pääle peamad äraantud saama.

Raha kirjad, palid ning muud hinnawäärilised paberid ja dokumendid, wõetakse iga esmaspäaw, testnädal, neljapäaw ja laupäaw enne lõunat, tello 9st tunni tello 1ni wasto ja muud kirjad, kui neil tembelidud kuwärid ehk postmargid peal, wõiwad iga päaw ja igal aeal, selle tarbeks wälja pandud kasti sisse pandud saada. Kirjad mis wäljamaale lähwad, peamad ülemal nimetatud päiwil enne lõunat postituntoris äraantud saama. Raha raamatud, paberdid ja muud hinna wäärilised paberid ning dokumendid antakse neiltsammal päiwil ja aeal wälja, mil neid wasto wõetakse, aga peab sellel, kes ise kirjutada ei mõista, kirjutaja kaasas olema, kes wastowõtmise üle postiraamatusse peab kirjutama.

Laada päiwe näitus.

N ä ä r i = k u u ,

7mal Orgital, 2 pööwa, Tartus, 3 nädalat ja Wõrus lina laat. 7. Heinaste lina laat, 2 p. 10. Haapsalus, 2 p. 17. Koloweres, Lääne-maal, 2 p. 20. Wõru linnas. 25. Pernus, hooste ja lina laat, 3 p. ja Wolmaris lina laat. 26. Reblaste-mõis., lina laat, 2 p. 27. Rakwere-linn., 2 p. Raplas, 3. Reedel pärast Nääri p.

K ü ü n l a = k u u ,

21el Paldiskis, ja Wõrus. Waskas ja Willandis, saksa laat, mõlemad 8 p. 4. Tartus, lina laat. 6. Narwas, 4 p. ja Paides. 8. Waskas lina laat. 12. Kuresaare-linnas, saksa laat, 10 p. Pihulas, esmaspäawal enne Wastlap. 15. Willandis lina laat; Riigas hobuste laat, ja Wõnnus lina laat. Audrus, reede enne Wastlap. Willandis, nädal pärast Suurt Neljapäawa. 22. Wõrus saksa laat 8 pööwa. 27. Lemsis lina laat.

P a a s t u = k u u ,

1. ja 2. Bärkeni mõisas, Alendormi kiriku juures, hob. laat. Keila kiriku juures esmasp. pärast 3. püha paastus, 2 p. Palmis mõis., Tallinna maal, pööw pärast lihamõte pühi.

S ü r i = k u u ,

10. ja 11. Wõru linnas kauba laat. Ubenurme kih. Luudingi laat. 20. Anijõe-mõis. Harju Saani kih. 25. Wana Sakkenhowi-mõis.

L e h e = k u u ,

9mal Rabinas.

J a a n i = k u u ,

11mal Wõnnu=linnas, 7 p. ja Tshernas. 16. Rakwere=linnas, 2 p. 20. Riigas, 3 näd. Tal=linnas, saksa laad, 2 näd., Paides, ja Palmfi mõisas, Tallinnamaal 3 p. 20. Wõru=linnas. 22. Willandi linna 2 p., Paju mõisas, Saa=remaal 2 p. 26. Tarwaste mõisas. 27. Tal=linnas ja Waskas. 29. Tartus.

H e i n a = k u u ,

21el Pernus, ja Karksi-mõisas 20. Pernus, saksa laad, 3 näd., ja Riigas, willa laad, 3 p. 26. Wolmris.

L ö i k u s e = k u u ,

11el Saaremaal, Tamma kihelkondas, Sere= mõis., 3 p. 7. Wõru linna. 10. Lemsi=linnas, Moisekaste= mõis. Wõru=maal, ja Walga=linnas. 15. Helme= mõis. 24. Kose= ja Roosi= mõis., Wiru=maal. 27. Uue= mõi= fas, Willandi= maal. 27. Killingi= mõisas. 30. Kaantso= mõisas.

M i h k l e = k u u ,

21el Abja-, Tammiiste= ja Torke mõis. Saa=

remaal. 4. Rõbina= mõis. 6. Taakeperi= mõi= fas, Helme kih. 8. Rõuge mõisas ja Tartu linna. 9. Adseli-, Kastna= ja Purtniko= mõis. 10. Mõnniste-, Patkul= ja Oidre= mõis. Paide= linn. Wanas Salatsis, Sõrgaweres ja Muhumaal, Suures mõisas. 13. Põdravere mõis. 14. Antso= mõis., Uue= mõis. ja Haap= salo= linn. 15. Kuresaare= ja Põltsamaa= lin= nas, Koorte= ja Salatsi= mõis. 17. Kirepil, Tartumaal. 18. Audru= mõis. 20. Wändra= mõis. ja Narwa linna. 21. Paldiskis, Sän= no= mõis. ja Wolmeri= linna. 22. Palmfi mõisas, Tallinna maal. 24. Tõhwis, Pi= hula=, Willandi= ja Wõru=linnas. 26. Tal= linna, ja Kuresaare linna. 29. Mihkli ki= rikujuures; Reblaste= ja Keila= mõis. Walga= Rakwere=, Tartu= ja Wastse=linnas. Per= nus, esmasp. ja teisip. enne Mihkli p. Tõe= lehtmes, Harjumaal nädal pärast Mihklit. Raplas, 1. reedel pär. Mihklit.

W i i n a = k u u ,

11el Heinaste mõisas 2 p. ja Kaarma Suures= mõisas. 2. Waste= mõis. 4. Koloweres. 5.

Räbinaš ja Uwinurmes, Lohusoo küla juures, 2 p. 6. Tarmaste = mõis. 7. Võruš lina laat. 9. Lemsi-linn. ja Taali wabrikus. 10. Rão = mõis. 11. Wana Sakkenhovi = mõis. 13. Alatskivi mõisa. 15. Lustiwere = ja Weški = mõis. 16. Wõnno = linnas. 18. Sindi mõisas. 19. Kullina mõisas, Tallinna maal. 20. Wändra, Kausa mõisas. 23. Wolmeri-linnas.

T a l w e = k u u ,

1. sel Tartus, lina laat. 5. Paides, lina laat, 2 p. 6. Patti mõisas, lina laat. 10. Mustwee = külas, ja Võru = linnas. 15. Wigalas, Läänemaal, lina laat, 2 p. ja Woltweti = mõis. 20. Walga-linnas lina laat. 25. Willandis ja Wolmaris lina laat.

S ö u l u = k u u ,

5. mal Põõraweres, lina laat. 5. Räbinaš. 10. Paides ja Wõnnus, lina laat. Märjamaal, 3. Kristuse tulemise püh. Pernus, esmaspäaw ja teisipäaw enne Sõulu. 27. Waskas.

Uue aasta laul.

Wiisil: Kes Jumalat nii lauleb teha.

Üks aasta lõpp'nud, teine hakkab,
Ja mõnda näin'd on meie film.
Ei tea, kui kaua elu jätkab —
Wõib pea olla ihu külm! —
Ei seda teada taha m'e,
Küll' Jumal teeb kõik targaste.

Ta näitab armust igapidi
Ja kuuleb meie palwe häält;
Ei Tema meie palwest tüdi,
Kui palume, Ta kuuleb tõest',
Ja tahab uuel aastal ka
Meid jälle aita armuga.

Kes noor on, mõtleb: „M'ul on aega
Weel elada siin ilma pääl,
Ja ruttab kiirest' oma tööga, —
Ei leia rahu süüski tääl . . .

Ja ometi, kui rohu-taim
Ka närtfib noorelt mõne waim!

Kas oled noor ehk oled wana,
Siis mõtle ikka selle pääl,
Mis ütleb s'ule püha sõna:
— Kas warem ehk ka hilja tääl,
Et äkist' wõib s'ul tulla tund,
Kus magad mullas surma-und!

Küll' oleks rõõm siis maa ja taewas,
Kui oleks nii, et seda näeks,
Et keegi 'poleks patu waewas,
Mis paha on, saaks jälle hääks,
Ja pühad mõtted, waga wiis —
Siis oleks maa pääl Paradiis!

Ka jäägu Issa arm ja heldus
Meil' jälle selle aasta sees.
Las' paista selge usu walguš,
Mii mõttes, kui ka sõnas, teus,
Et ükskord seda pärimē,
Mis uskus lootnud oleme.

Mõrtsukate pesa.

Möödaläinud aastasea hakatuses reisis üks
wäike selts studentisi Hallest Seena'sse, kus
mõned endid weel nendega ühendasiwad ja
siis jälle läbi Thüüring'i metsa edasi rändasi-
wad. Noored mehed pidiwad, et pääw juba
allaminemas oli, metsa ääres kõrtsis õõmaea
pidama. Sõse ja teisel hommikul sadas roh-
keste wihma, ja alles wastu lõunat läks ilm
selgemaks. Kui kõrtsimees ja saäloleja linna-
kirjutaja nägiwad, et noored mehed jälle edasi
reisida tahtsiwad, palusiwad n'ad neid weel
tänašeks pääwaks ja õõseks senna jääda ning
teisel hommikul edasi minna; sest poole pää-
waga wõida nemad aga kešket metsa jõuda,
kus kül mõned kõrtsid olla, mis aga, et neis
mõnda korda mõrtsuka tööd ettetulnud oli,
mitte õõmaeapidamiseks ei kõlbada.

Noored mehed oliwad kõiš julge südamega
ja igaühel oli selleaegse kombe järele tuleriist

kaasas. Üks nende seast oli minema kewadil
säält läbi metsa sõitnud, ja et temale midagi
õnnetust ei olnud juhtunud, ei kartnud
n'ad ka nüüd ühtegi, waid kõik kaheksa noort-
meest naersiwad linnakirjutaja ja kõrtsimehe
maanitsuste üle ning tähendasiwad, et neil olla
suur rutt, ja mis mõrtsukate üle ütelda, ar-
wasiwad, et need pidada enam nende, kui ne-
mad mõrtsukate eest hirmu tundma. Pea
jätswad n'ad Sumalaga ja läksiwad teele,
üle lubja mäge ja metsarikka mägestikude.
Limase maa pääl ja kõrge mätta metsa wa-
hel waewalikku edasijõudmist, lühendas mõne
rõõmsa salmi laul.

Kui wästu õhtut männade warjud ikka pi-
medamaks läksiwad, nägiwad n'ad ühe oru-
lõhustikku jõudes üht üksikut kõrtsi eneste ees,
kelle kõrwaist wäike oja wulisedes laenid alla
weeretas.

Kõrtsirahwas waatasiwad terawa pilkega
reisijate pääle; koer, keda üks reisijatest ligi
oli wõtnud, ei tahtnud ega tahtnud üle läwe
sisse astuda, waid jooksis saba lipitsedes ja

hädalift häält tehes ukse ees edasi tagasi, kuni
kõrtsmik teda nende sõnadega: „Seite wäike
koer kardab wist meite suurt koera, kes te-
male ometi midagist ei tee,“ kae pääle wõttis
ja tuppä wiis. Seda nähes löiwad ka noo-
red mehed kartlikuks; n'ad oliwad kaunis wait,
kuni õhtusööki toodi, ja selle järele sigarisuit-
setamine ja õllejoomine hakkas, mis läbi en-
dine kartus jälle wähenes,

Kest tuba seisis üks jame puusammas, mis
põrandast laeni ulatas ja n'agu toeks nähti
olewat. Sellesama ümber tegi nüüd tüdruk
noorte meestele puhkamise asemid õlgest nenda
et pääpadjad, mis puutoolide pääle pandud
saiwad, sammast wästu oliwad. Noored me-
hed imestlesiwad seesuguse aseme üle ja küsisi-
wad selle põhjuse järele; tüdruk aga wastas
naljatades, et see sündida seepärast, et noor-
sande kaded ja jalud hästi kaugel üheteisest ära
olla, et mitte riidu ei lähaksiwad. Noored
mehed naersiwad ja ei pärinud enam midagi.

N'ad oliwad sandi tee päraist kaunis wä-
sinud. Kui seepärast kõrtsis, kus pääle nende

muud mõõrast ei olnud, kõi wait jäänud oli, mõtsiwad n'ad nõuiks puhkama minna. Enne seda paniwad n'ad aga ukse tugewaste riivi ja mõtsid sõariistad kätte; sest noortel mees- tel oli sell' aeal wiisiks, ikka kaitsemise riistu ligi kanda.

Pea jäiwad kõi wagusi magama; aga ühe pääle ei mõinud unewaip mitte oma hõlma lautada, sest seda ei lastnud üks ilmselletamata hirm mitte magada. Temaga läks nenda- sama kui nende wäikese koeraga, kes, kui ma- gama mindi, urisedes ümberjooksis, ja, ehk ta küll' kariistatud sai, ometige rahule ei jäänud.

Wiimaks läks nooremehe hirm nenda suu- reks, et ta maast ülesse kargas, ja sellega weel mitte rahul, enne järele ei jätnud, kui ka tei- sed ülesse oliwad tõusnud. Ühed hakkasiwad uueste sigarid suitsetama, teised aga järele jäänud õlut jooma. Korraga kähwatas üks wali pauk. Æe alt oli üks masin, mis enne n'agu parg samba ümber oli, mahalastud, nenda et ta toolileenid, kellede pääl enne rei- sijate pääd oliwad, pihuks ja põrmuks tegi.

Kohkudes kargasiwad mehed püsti ja rut- tasiwad sõariistadega ukse juure; sest õigu- sega ootasiwad n'ad mõrtsukaid sissetulewad. Ses tükis ei olnud n'ad mitte ekfinud. Pea kuuldi trepi pääl häälesi ja ruttawaid sam- musi lähemalle tulewad. Kiir oli nenda sää- dut, et see wäljastpoolt ka lahti tehtud mõis saada. Üks läks lahti, kortsmit ja weel kaks teist meest astusiwad selle kindla mõttega sisse, et n'ad siin furnukehast ehk raskestes haawa- tuid leidma saawad. Kahaksa noortmeest mõt- siwad neid aga nenda wastu, et üks maha- langes ja kaks raskestes haawatud saiwad.

Noored mõitlejad rammisiwad nüüd ust nenda hääste kinni kui mõimalik oli ja oota- siwad järgeste hirmuga enne uut päälange- mist hommikut. Sõ läks aga ilma mingisu- guse muu juhtumisetä mõõda. Pääwa tõu- suga läksiwad noored mehed teele, sõariistu kões hoides, ja hirm suurendas nende sam- musi nenda, et n'ad juba lõuneks metsast wälja, linna saiwad, kus mõrtsukate pesa ülesse andsiwad. Kohu poolt järele waadates leiti

palju riisutud wara säält. — Mõrtsukate palk oli aga mõllasammas.

Mõistlik maeapidaja.

Sagedaste tuleb see ette, et inimeste wäljaspidiste kombete pööle waadetakse ja nende järele kohut mõistetakse, aga päris mõte ja tegu ometi tähelepanemata jäetakse. Eks see ole suur rumalus? Sellepärast on see ka näha olnud ja ei ole mite arwa sündinud, et üks inimene, kes teab, kui pahaks arwatud saab, aga ometi hääd südant rindus kannab.

Kord tulivad kaks meest paganate jauks raha korjama, ühte rikka peresse, kus rentnik sees elas, kedast n'ad eemalt juba oma sulasega tapleswad näginud. Nende mõte oli kohe, et nende siia tulemine üsna ilmaasjata on olnud, sest et niisugune kuri inimene neile ometi midagist andma ei saada. Et n'ad aga kord juba tulnud olivad, tahtsiwad kord oma õnne siiski katsuda, ja astusiwad sellepärast

rentniku juure ning paniwad oma palwed temale ette. See kutsus neid lahkest tuppä, kus n'ad wäga ilusaste wastuwõetud saiwad. Kui wõõrad oma juttu olivad lõpetanud, läks rentnik kapi juure, wõttis säält ühe kaunis suure raha rulli wälja ja andis nende kätte. Mehed tänasiwad ja läksiwad uksest wälja. Warsti tahtsiwad n'ad ometi näha saada, kui palju neile antud oli, mis nende arwamise järele küll wäga pidi olema. Kuidas kufkusiwad nende silmad aga päwani, kui lahti tehes kuld imperiaalid näginud. Mehed arwasiwad et andmise juures wist eksitus on olnud ja rentnik mitte nenda palju anda pole tahtnud.

Et see neid küll rõõmustas, et nii palju olivad saanud, ei tahtnud n'ad siiski seda raha omale pidada, waid pöörsiwad ümber, seda rentnikule tagasi wiia; sest n'ad teadsiwad, kui wäga kurb lugu see on, kui inimene mõnikord kogemata palju enam annab, kui ta tahtnud oleks, ning seeläbi enesele kahju teeb. N'ad läksiwad tagasi ja palusiwad rentnikuga kokku saada, kes ka kohe tuli ja lahkest

nende soowimist küsis. Ta mõtles, et n'ad ehk kasinaste armawad saanud olewad ja awal-
das seda ka neile. „Ei,“ wastasiwad need,
meie täname Teid Teie helde ande eest wäga,
mis meile olete annud; aga meie ei wõinud
seda mite enesele pidada, sest meie armame,
et Teie andmisega wist ekfinud olete ja mitte
nenda palju anda 'pole tahtnud. Sellepärast
tahame alandlikult Teile seda ekfituse läbi an-
tud raha tagasi anda ja palume oma taht-
mist mõõda anda.”

„Digus küll,“ wastas rentnik, „ma olen
kogemata seda raha Teile annud. Sellepärast
wõtke nüüd, mis ma Teile oma tahtmist-
mõõda ja mite enam kogemata, annan.“
Nende sõnadega andis ta üht palju suuremat
raharulli meeste kätte, kes seda kohe lahti
wõtsiwad ja weel enam imekspanemiseks kui
enne, kaksford enam kuldraha sees leidsiwad
olewat.

Nüüd ei wõinud n'ad kauem endid wai-
gistada, waid pärisiwad järele, kust see tulla,
et ta oma sulasega, kes üht kōit õõseks wälja

kaste kätte jätnud, tapelnud, ja nendele ome-
tige nii suurt andi annud; sest nemad ei olla
seda weel enne näinud, et üks paha inimene
ka Sumalat meeletuletada ja waestele ehk muu
pühaliku asjade tarwis andid annab.

„Waadage, sõbrad,“ hakkas rentnik seleta-
ma, „see tuleb sest, et inimene kõiges asjus
peab hoolas olema. Kui minu sulased iga-
ford, n'agu siin näituseks, kōisi saaksiwad õõse
wälja kaste kätte jätma, siis ei saaks üks
kōis kuigi kaua wastupidama, waid peagi ära-
mādanema. Kui ta aga hoolega hoitud saab,
wõib tema kaua seista ja ei oleks ilmaasjata
raha tarwis wäljaanda, waid muu kasuliku
asjade tarwis kōtku hoida, n'agu Teie nüüd
kõite. Sellepärast peab põllumehe kõige suu-
rem hool ja mure olema, oma maeapidamist
õiges korras pidada; — teeb ta seda, siis lä-
hāb tema elujārg hāāste. Kas seda 'pole il-
mas küllalt nähtud, kui palju hooletus kahju
saadab? Sga õige maeapidamist korra pāāle
nõudja peremehe kohus on, et ta filmad ees
ja taga peab pidama, sell' kombel ennast kahjo

eest hoida, mis temale muidu sagedaste mõi-
wad juhtuda."

Selle juures andsiwad mõõrad mehed rent-
nikule täieste õigust, tänasiwad teda rohke
anni eest ja jätsiwad Sumalaga.

Rätsep taewas.

Üks rätsep, kes ennast ilmasüüta, waga ja
kõigidest patudest üsna puhta armas olewat
ja sellepärast kindlaste ükskord taewasse loo-
tis saawat, nägi ühel õõsel unes, et ta tae-
waukse ette tuli. Kui ta wärawa pihta ko-
putas, küsis Peetrus seestpoolt, kes saäl olla
ja mis ta tahta?

"Üks waene auumäärt rätsep, kes sisselask-
mist palub," kõlas wäljaspool peenike hääl
wastu.

"Ja, auumäärt," ütles Peetrus, "nenda
auumäärt n'agu waras mõllasambas, kes pit-
kad näpud teinud ja teiste omadust mõtnud,
nenda fina riiet warastanud. Sina ei saa mitte

taewasse, w'a riide raiskaja! Wanataat läks
wälja jalutama ja keelas, mitte kedagit sisse-
lasta, kui Tema ära on,"

"Heitke ometi armu," palus rätsep. "Need
wäikesed raasukesed, mis ishiennesest laua püält
mahakukuwad, ei ole ju koguniiste warguseks
armata ega kõne wäärtki. Näete, kuidas ma
lonkan ja jalad willis pitkast teekäimisest;
ma ei wõi enam tagasi minna. Laske mind
sisse; ma tahan Teile kõige sandimat tööd
saäl ärateha — lapsi kanda, nende riidid lap-
pida ja muud sellesarnast teha."

Peetruse süda läks haledaks ja laskis waese
lompaga, kuiwkehaga rätsepa sisse. Ta pidi
aga ühte nurka ukse taha istuma ja saäl wait
ja wagusi olema, et Wanataat, kui Ta jalu-
tamast tagasi tuleb, teda mitte tähele ei pa-
neks ja wihaseks ei saaks.

Rätsep tegi kuida kásti. Aga kui Peetrus
uksest natuke wälja läks, tõuuis ta maast
üles ja tuli nurgast wälja ning nuuis kõik
nurgad taewaliku kodades läbi.

Wiimaks tuli tema ühte paika, kus palju

ilusaid, kallid toolisi ja keskkel üks üsna selgest kullast iste, mis hiilgawa kalli kividega ilustatud oli ning palju kõrgem, kui teised istemed, kellel veel üks nendasamuti selgest kullast, madal jalgealune järg ees seisis. See oli aga see iste, kus püäl Wanataat isi istus, kui ta kodus oli, ja kust kõik äranäha mõis, mis maa püäl sündis.

Rätsep waatas seda uhket auujärge tüki aega wagusi, sest see näitas temale enam meelejärele olemat, kui need teised püäl ümber. Tal tuli himu ka sinna püäle istuda; ta astus üles ja istus püäle. Söäl nägi ta nüüd kõik maapüälsed asjad, ja pani ka warsti tähele, kui üks wana naesekonks jõe ääres pesu pesis ja paar näukatet kõrwale pistis, et neid ärawarastada.

Rätsep wihasas selle pahateu üle niimäga, et ta selle kuld jalgistme wöttis ja naesele selga saatis, mispüäle see sedamaid oma wargust tagasi pani. — Aga et ta istet enam tagasi tuua ei saanud, pühkis mees auujärje pealt maha ja puges oma endise nurka tagasi ning

seisis püäl wagusi n'agu hiir pesas, kui poleks ta kusalil käinud ega kedagist teinud.

Kui Wanataat jalutamast tagasi tuli, ei pannud Tema rätsepat ukse taha tähele. Aga kui Ta oma auujärje püäle istus, puudus Temale jalgiste. Ta küsis Peetrusse käest, aga see ei täädnud sest midagi. Siis küsis Wanataat, kas ta mitte kedagit ehk sisse pole lastnud? — „Muud ma ei tea,“ wastas Peetrus, „kui ühe lompaga rätsepa, kes püäl ukse taga istub.“

Muud kutsuti rätsep wälja ja küsiti tema käest, kas ta mitte istet pole ärawõtnud ja kothegile pannud?

„Kuulik Suur Täewataat,“ ütles rätsep rõõmuga, „ma wiiskasin seda oma tulise wiha sees alla maa püäle ühe naesele selga, kes pesu juures kaks näukatet ärawarastada tahtis.“

„Oh sa häbemata ja tige inimene,“ taples Wanataat ja löi wälku; „kui mina ka nenda kothut mõistaksin, kui sina, siis oleksid sa diguse poolest juba ammugi oma nuhtlust pidanud kätte saama; kui mitukorda oleks ma pi-

danud sinule selga wiiskama, kui sa teiste inimeste riidet warastasid? M'ul 'poleks siis ka ammugi ühte tooli, penki, istet ega ahjuarki siin enam olewat, waid kõik ülekohutuste pihta mahawisatud. Sellepärast ei wõi sina nüüd enam taewase jääda, waid pead wäljaminema ja katsuma, kuidas sa maa päale tagasi saad ning siis saäl weel oma meelt parandama; muidu ei kõlba sa mitte siia, waid saab sind põrgusse heidetud. — Siin ei tohi keegi muu inimeste üle kohut mõista, kui mina üksi."

Peetrus pidi rätsepa jälle wälja saatma. — Et t'al lagunud kingad ja willis wigased jalad oliwad, anti temale kepp toeks kätte. — Ünneks juhtus üks paks pilw tema lähedalt möödaminema, rätsep kargas päale ja wauis sellega pitkamööda alla maa poole, kus kange tuul puhus ja teda edasi ajas, mis üle temale hirm tõusis, et ei tea, kuhu tuul teda pilwega ajab, ehk kas mereesse. Ta sellesamma ehmatuse päale ärkas ta üles ning oli rõõmus, et see ilmsi oli.

Üks suurem hulk inimesi arwa ennast ikka

ilmasuuta ja õige olewat, kuni n'ad wiimisel pääwal ennast ometi petetud näewad olewad.

Sumal ei lase ennast pilgata.

Geestimaal, aastal 1719, saatis üks kirikuõpetaja oma sulast metsa hagu raijuma. Sulane wõttis kirwe ja läks. Kui mõne kubu juba walmis teinud oli, nägi ta taewast pilwe minewat ja ka juba müristamist kaugelt kuulwat. Wiimaks hakkas wihma tibama. Sulane ruttas ühe suure puu alla ja istus maha. Wälgu sähwatused käiswad ühte puhku ja müristamine raksus. Ühe korraga kähwatas hirmsaste — ja pitkne löi sulase kõrwa ühe puu sisse. Üks oks sest puust kukkus maha, sulase pihta ja haawas teda raskesti. Ta sai wihaseks ja hüüdis: „Oh sina häbemata! kas s'ul kõige taewa all' küllalt ruumi 'pole mängida, et sa minu päale tahad tulla?" Ta tõusis üles ja läks waewaga kodu, kus ta mitu nädalid haige woodis pidi olema.

Kui ta wiimaks terweks sai, saadeti teda põllule kündma. Ja waata! mustad pilwed kogusiwad ennast kokku ja tegiwad taewalust pimedaks, ning kaugelt kuuldi ka kõuekest kõmistawad ja kord korralt lähhemale tulewat. Sulane tõstis kät üles ja hüüdis koledaste wandudes: „Kas sa pagana nool ei mõinud taewa all' küllalt lennata, mis sul minuga tegemist oli? Ma pidin sellepärast mõnda nõdalid haige olema. Hoia ennast, et sa minu sse jälle ei puutu!“

Sell'samal filmapilgul lõi wälku ja äkiline pauk kâis selle järele — pitksenool tuli ülalt maha ja lõi sulase surnuks. — Sest pühakiri ütleb: „Arge eksige mitte, Sumal ei anna ennast pilgata.“ Ja kes seda maanitsuse sõna tähele ei taha panna, peab selle wägewust tunda saama.

Tark karjapois.

Kord oli üks karjapois, see oli oma targa wastuste pärast, mis tema käest küsiti, kau-

gelt ja laialt kuulus. Selle maa kuningas oli sest ka kuulda saanud, ei uskunud seda aga mitte, et üks karjapois nii tark pidi olema, laskis teda oma juure tulla. Siis küsis ta: „Mõid sa minu kolme küsimiste pääle, mis ma sulle ette panen, selgeste wastata, siis tahan ma sind kui oma last pidada ja sina pead minu kuninglikus loosis elama.“

— „Kuidas on need kolm küsimist?“ ütles pois. Kuningas wastas: „Esimene küsimine on see: kui palju tilkasi on kõiges Ilmames?“ Poisike wastas: „Isand kuningas, laske esite kõik maailma jõed kinni panna, et mitte ühte tilka sinna sisse jooksta ei saa, siis tahan ma Teile öelda, kui palju tilka meres on.“ —

Nüüd ütles kuningas: „Teine küsimine on see: kui palju tähta taewas on?“ Pois wastas: „Andke m'ule üks suur poogen walget paberit,“ siis tegi ta sulle otsaga nii palju punktisi sinna pääle, et neid waewalt näha, aga koguniste lugeda ei mõinud, waid silme eest äraläksiwad. „Nii palju on tähta taewas,“ ütles ta, „kui siin punktisi paberi pääl,

— lugege järel.“ Aga keegi ei saanud sel-
lega toime.

„Nüüd tuleb kolmas küsimine“ ütles ku-
ningas: „Kui palju seekundisi on igawese
aeas?“ Pois wastas: „Kui üks demanti mägi
nii suur on, et see ühe tunnited kõrge, lai ja
sügaw on, ja sinna tuleb iga saea aasta takka
üks linnuke, pühib oma nokka selle wastu,
ning kui see kõik nenda on maha nühitud, siis
on esimene seekund igawesest aeast mööda.“

Nüüd ütles kuningas: „Sa oled kõige kolme
küsimise päale dieti ja selgeste wastanud, kui
tark mees ja pead minu juures minu kuning-
likus lossis nüüd elama, ja ma tahan sind
kui oma last pidada.“

Nenda tegi ka kuningas. Ta las kis teda
hääste koolitada ja tegi teda wiimaks suureks
meheks. — Kas meie karjapoised ka nenda
targad peaksid olema? Ma usun — wist kü-
ll mitte!

Õnn ja õnnetus.

Kord elas üks ratses, see oli üks wäga
riikas inimene. Tema naene, nii hää, wirt
ja waga kui ta tõeste oli, ei jõudnud ialgi
tema meele järele teha, waid sai sõimata, lüüa
ja kiskuda päälegi. Wiimaks saiwad kohtu-
wanemad sest kuulda ja lastsiwad ratsesat
torni panna, et ta seeläbi oma meelt wõtaks
parandada.

Kui ta nenda ühe aea wee ja leiwa waral
finni oli istunud, lasti teda jälle lahti, pidi
aga tootama, naest mitte enam peksa, waid
temaga rahulikult elama, rõõmu ja kurbtust,
õnne ja õnnetust temaga jautama, nenda kui
see abielurahwal wahest juhtub.

Üks tüü aeg läks küll sedawiisi wäga hääste,
siis pöödis aga asi wanawiisi jälle tagasi, ning
ratses oli niisama riikas ja tulikas kui en-
negi. Aga et ta naest mitte lüüa ei tohti-
nud, siis sasis ta tema juufsi seda enam.

Sai naene tema küüsi lahti kiskuda ja jooksis wälja õuue, siis wõttis mees küünarpuu ja käärid, läks tema järele ja ajas teda õuue püäl taga, wiskas küünarpuu, kääridega ehk mis kätte juhtus, temale järele. Kui see pihka läks, naeris ta, aga kui mõõda läks, siis kirus ja wandus ta. Nenda kaua ajas ta teda taga, kuni naabrid, kes seda kuulsiwad naesele appi tuliwad.

Rätsep sai jälle kohtu ette kutsutud ja temale tema tootust meeletuletatud.

„Auusad isandad,“ ütles ta, ma olen ju oma tootust kindlaste pidanud. Ma pole teda mitte peksnud, waid õnne ja õnnetust temaga jautanud.“ — „Kuidas nenda?“ küsis kohtunik, „sinu püäle on ja suur kaebtus tõstetud, et sa oma naesele ülekohtu tegema pidada? Räägi wälja.“ — „Ma ei ole teda mitte lõõnud ega peksnud,“ kostis rätsep, „waid, kui ta wähest n'a imelik wälja nägi, tema juuksed oma loodud kammiga natukene filitanud. Ma ei wõi ju seda näha, kui mu naese püä, kes isi meistre emand peab olema,

nenda saksenud on. Kui ta isi nenda hooletu on, siis on minu kohus teda õpetada. Ja kui ta seda teha ei lasknud, wälja jooksis, läksin ma tema järele, teda tema kohususse tagasi sundima, ja üsna hääste mõeldud meeletuletuseks, temale, mis m'ul sell' korral peusse puutus, järele wiskanud. Läks see otse, siis oli see minu õnn ja tema õnnetus, läks aga mõõda, siis oli see tema õnn ja minu õnnetus. Nenda olen ma temaga rõõmu ja kurbtust, õnne ja õnnetust jautanud. Eks see ole abielurahwa kohus nenda elada?“

Kohtuwanemad ei olnud aga seesuguse wastusega sugugi rahul, waid lasksiwad temale tema teenitud palka auusaste wäljamaksta. — See kulus ka niisuguse nurjatuma mehele ära.

Kuida metspartisi hõlpsaste püüda.

Seda kunsti on üks Baierimaa kalamees, nimega Anton Delmeier ülesleidnud. Ta

on sellega palju raha teeninud, kuna kütid endid ilmaaegu maemawad. Ei ole ka kade mees sugugi, waid õpetab teistele ka seda kunsti, üteldes: „Pane hilja sügise sinna kohta, kus pardid endid harjunud wiisil koguwad, mõned kõrwitsad wee pääle ojuma. Eesmal on pardid küll arad, aga kui näewad, et midagi kahju karta pole, lasewad endid sinna maha. On n'ad sellega juba harjunud, siis mine igakord üks tund enne nende mahalaskmist sinna kohta, wõta riided seljast ära — ehk muretse omale niisugused riided, mis wet pidawad, — pane omale üks õõneks tehtud kõrwits pähale, mis üle näu ulatab, — pisukesed filmaaugud wõid siiseldigata, et näha wõib — ja hoi ennast nenda sügawas wee sees, et kõrwits ükski nähtawale jääb. Nüüd tulewad pardid, lasewad sinna maha ja ojuwad mureta ümber. Hakka nüüd ühe lähema pardi jalgust wee alt finni, tõmba teda tasakeste alla ja tapa ära. Teised ei saa sest midagi tähelepanema, waid wõid neid nenda palju alla tõmmata, kui neid saäl on ehk kui su süda himustab.“

Jutu jätkud.

Ühe wõõraspeu pääl raägiti ühest kuulsast maalmeistrist, kes ühe korra pinsli tõmbamisega naeratama lapse näu nutuliseks wõida muuta. „Mis kunst see siis on,“ tähendas üks nendest, „seda wõin mina luuawarrega ka teha.“

Kütt laskis parti, aga laeng ei läinud wälja. Nüüd waatas mees raua siise, mis saäl wiga pidi olema. Sell'samal filmapilgul nägi ta laengut tulewat, pani ruttu püüsi palge, sihtis ja laskis kaks parti korraga maha.

Üks lühike päik naene tuli kohtuwanemate juure selle palwega, et ta ennast omast mehest tahab äralahutatud saada. Kui temalt küsiti, miks ta seda tahta, wastas ta: „Eal on

wāga pitkad koiwad (sāared); sest kui meie wālja jalutama lähāme, pean mina ikka jooksema tema kõrwas. Kui kaua inimene seda wiisi wālja wõib kannatada!"

Üks noor pārwamaraš oli ühest saiaputkast palju toiduwara warastanud. Seda oli kätte saadud ja toodi kohtu ette. Kohtunik küsis ta kääst, mis jauks ta niipalju warastanud on? Kelm wastas: „Ma andsin seda oma seltsimehele, kes minule kümme kasku pāha pidi õpetama.“ — „Aga seitsmes kask ütleb ometi: „sina ei pea mitte warastama!“ wastas kohtunik. „Ja, isand kohtunik,“ kostis kelm, „nii kaugele pole ma weel õppimisega saanud!“

„Teie olete kurali lapsed!“ ütles üks õpetaja kantšli pāält oma kogudusele — ja pärast sell'samal õhtul, pidas ta seitsmasti jutlust ja ütles: „Lapsed kuulge oma wanemate sõna!“

Kord sõitis üks suurtsugu isand ühest külast läbi ja nägi saäl palju lapsi, kes kõik paljaste jalgega olivad. Ta küsis ühe tee ääres seisawa mehe kääst; „Kust see tuleb, et siin kohaš nii palju lapsi paljaste jalgega ümberjooksewad!“ — „Kuulik isand,“ wastas mees, „nenda tulewad n'ad meie juures kõik ilmale.“

Keegi oli kohtusse kaebanud, et teine olla teda peksnud, ja annud ka tunnišmehe ülesse, kes seda pāält näinud. Kui sellest küsiti, kas see tõsi olla, ja mikspärast teine seda teinud, wastas ta: „Peeter sõimas Hansu hābemataks kelmiks, mis pāale see temale hāā kere tāie andis. Aga kas Peeter ka tõeste walu sai, ei wõi ma dieti öõlda, sest et sell' ael parajate nina nuuskasin.“

Kohtunik: Mis asjast wõite Teie tõeks teha, et see Teie ninarātik on?

Kaebaja: Wārwist, m'ul on palju seda karmalisi.

Kohtunik: See tunnistus ei aita midagi; m'ul on praegu taskus ka sedasama mârwi.

Kaebaja: Mis sest wiga; m'ul 'pole mitte üksainus warastatud, waid mitu.

Kohtunik: Hâbemata! Kuidas tohid sina malgaga siia kohtutuppa sisse tulla? Mis sa tahad sellega siin tegema hakata?

Ettekaebatud: Teie kâskisite ju isi, et, kui ennast pââsta tahan, siis ka midagist ligi tuua. Pidin esite kûl rehewarta wõtma, aga arwasin, et malk Teie, auusa kohtuisanda juures juba kûllalt aitab.

„No, kuidas kâsi kâib, Kristjaan?“ kûsis üks hârra oma endise kutsari kâest, keda lahti oli lastnud ja isa juure kodu saatnud. Kristjaan wõttis mûtji peusse, ütles: „Enne wedasin Teid, nüüd wean sõnikut, — ei ma tunne sâäl suurt wahet ûhtegit.“ — „Lase sõita!“ ütles hârra oma nüüdse kutsarile.